

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisni se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV. V Ljubljani, v torek, 19. julija 1932. Štev. 81.

Zakon o taksah

Povojne gospodarske razmere posegajo z menjajočim se vplivom v finance vsakega posameznika, prav tako pa tudi v finance naše države. Ni čuda, da se mora ozirati v veliki meri na vse to tudi država, in sicer s tem, da izpreminja zakone o davkih, taksah itd., kakor ravno vidi, da so potrebe. Dosedaj so se vršile take izpremembe žal večinoma samo v smeri poviševanja dajatev; upajmo, da bo napočil čas, ko se bodo mogle vršiti izpremembe tudi v nasprotni smeri.

To vedno izpreminjanje zakonov in predpisov pa je povzročilo kaos, v katerem se laik sploh več ne spozna, strokovnjaki pa le z največjo težavo in še ti ne s polno gotovostjo.

Med vsemi zakoni je pa menda ravno taksni zakon najbolj zamotan in zveržen. Sedaj imamo kar troje taksnih zakonov. Med prvega štejemo ostanke avstrijskih pristojbinskih zakonov, ki so n. pr. glede dednih in darilnih pristojbin še vedno v polni veljavi. Kot drugi zakon računimo taksni zakon iz l. 1921, 1923 in 1932; kot tretjega pa zakon o sodnih taksah iz leta 1930. Da je stvar še bolj zamotana, za to skrbi kot četrti faktor taksni pravilnik, ki ponavlja v veliko primerih po nepotrebnem samo besedilo zakona, uvaža obenem pa tudi polno novih postranskih določb.

Strokovnjaki in laiki potrebujejo knjigo, ki bi vsebovala vse te štiri faktorje ter bi imela v obliki opomb tudi važnejše odločbe in rzsodbe.

V zalogi Gece Kohna v Beogradu je izšel taksni zakon v takozvanem prečiščenem izdanju, tiskan v cirilici. Hotel sem si ga omisliti ter sem si ga ogledal pri nekem znanцу, notarju. Ta mi je koj odsve-

loval, češ, da je kupil mačka v vreči: knjiga je pač taksni zakon, a brez sodnih taks!

Medtem je izšel zakon v Beogradu v neki drugi zalogi tudi v latinici: prav tako brez sodnih taks!

Za vsako malenkost pa človek tudi ne more iti k notarju in odvetniku. Ako iz knjige ne razvidim n. pr. niti tega, kako naj kolkujem navadno prošnjo za intabulacijo ali pa za izbris kake terjatve v zemljiški knjigi, ker imam navedene v zakoniku samo prvotne splošne določbe, ne pa onih, ki so v veljavi pri sodišču, potem mi knjiga sploh ne pomaga veliko; vsakega laika bo pa premotila in zbegala.

Pri vlogah in drugih spisih so, kar se tiče sodišč, kazenske posledice in razne druge določbe povsem drugačne, kakor n. pr. pri vlogah na navadne urade. Določbe o izračunavanju vrednosti ponavljajočih se dajatev so prav tako v splošnem popolnoma druge, kakor one v sodnem postopanju. Toda odveč bi bilo navajati še nadalje vse te primere!

Ako se izda taksni zakon v slovenščini, naj bi se sprejele vanj na določenih mestih, kamor že spadajo, tudi še veljavne avstrijske določbe o darilnih in dedinskih pristojbinah, na vsak način pa vse določbe zakona o sodnih taksah iz l. 1930, ker bi bila knjiga brez vsebovanja sodnih taks nepopolna in bi več škodila nego koristila ter bi vsakega nestrokovnjaka samo motila in begala. Kakih tehniških ovir bi za sprejem sodnih taks pač ne bilo, ker se sprejmejo lahko v obliki opomb, s kakim drugim, n. pr. z ležečim tiskom, ali pa pod črto. — Tako opremljena knjiga bi služila res ne samo uradništvu, temveč tudi vsem drugim omikancem, zlasti pa tudi trgovskemu stanu.

To pa ni ne v interesu države in ne v interesu celote. Kajti kako pridejo davkoplačevalci do tega, da morajo plačevati več davkov, da imajo nekatere privilegirane skupine cenejše blago. To, kar izgubi država na zadrage, to mora vendar kdo nadomestiti in ta kdo je samo davkoplačevalec.

Saj tudi trgovec nima nič proti temu, če država zniža vse davke in če pride tako vsak državljani do cenejšega blaga. Toda kje bo potem država dobila svoje potrebne dohodke? Na to vprašanje naj odgovore oni, ki zahtevajo od države, da z neupravičenimi in krivičnimi privilegiji vzdržuje država zadrage-trgovine. Naj zahteva država od vseh enakih davkov, pa bodo takoj izginile vse zadrage-trgovine, najjasnejši dokaz, da so vse te zadrage-trgovine

brez vsake obstojne upravičenosti. Na vse zadnje pa imajo trgovci tudi vso pravico, zahtevati, da država neha s tem neupravičenim favoriziranjem zadrug-trgovin v svojo škodo in v škodo legitimne trgovine. Največ davčnih bremen je naloženih na trgovcu in vsaj to pravico ima trgovec, da mu država z njegovim denarjem ne onemogoča konkurenčnega boja.

Za vse enake pravice in enake dolžnosti, kar mora veljati tudi za one nepravne zadrage, ki so v resnici samo navadna trgovska podjetja. Pač pa naj država še naprej podpira prave zadrage, ki služijo svojemu osnovnemu namenu, ker te so v korist narodnemu gospodarstvu. A samo te zadrage, ne pa one zadrage, ki kot trgovine žive le na državen račun.

Z VČERAJSNJIM DNEM JE NARODNA BANKA ODDALA V PROMET NOVE SREBRNE NOVCE PO 20 IN 10 DIN

Dne 18. t. m. je Narodna banka oddala pri svojih centralah in podružnicah v promet novi kovani denar po 20 in 10 Din. Podružnice zamenjavajo papirnati denar za kovanega do 20.000 Din na račun denarnih zavodov in državnih blagajn, do 1000 Din pa zasebnikom.

Uvedba srebrnega denarja pomeni korak naprej k normalizaciji našega denarnega obtoka. Nedvomno je bilo s tem zadovoljeno tudi potrebi našega gospodarstva. Uvedba kovanega denarja je bila določena z zakonom o denarju dne 11. maja 1931, s katerim je bila Narodna banka pooblašena, da izda kovanega denarja v celotnem znesku za 650 milijonov dinarjev. V tem znesku so všteti tudi novci po pol, 1 in 2 dinarja, ki jih je sedaj v obtoku za okrog 160 milijonov dinarjev. Nakaadno je bilo z zakonom dne 28. oktobra 1931 določeno, da izda Narodna banka za 450

milijonov dinarjev srebrnega drobiža. S tem zakonom je bila predpisana tudi oblika, velikost in vsebina srebra v novem srebrnem drobižu. Določeno je bilo, da bo denar kovan v spojin 500-1000.

Denar je prišel danes v promet. Spčetka ga bo manj, njegov obtok pa bo narasčal, kakor bo državna kovnica izdajala nov drobiž. V privatnem prometu je po zakonu določeno, da se more plačati s srebrnim drobižem največ do 500 Din za eno izplačilo, državne blagajne pa so dolžne sprejemati drobiž ali ga zamenjavati v neomejeni količini.

Glede na celotni obtok kovanega denarja v naši državi in na število prebivalstva, kažejo računi, da pride na vsakega prebivalca sedaj 11-6 Din, z uvedbo novega srebrnega denarja pa bo prišlo 43 Din na glavo. To razmerje je v naši državi napram drugim državam zelo skromno. V Švici pride na vsakega prebivalca 482-6 kovanega denarja, v Angliji po 323-6, v Nemčiji po 266-9, v Španiji pa po 181-7.

Zadrage kot trgovine

Osnovni namen vsake zadrage je vedno eden in isti: z združenimi močmi ustvariti nekaj, kar je v skupnem interesu vseh in česar poedinec z lastnimi silami ne more doseči. Tako ne more kmetovalec sam zbrati denarja, ki je potreben za ustanovitev moderne mlekarne, ki edina more kmetovalcu osigurati dobro ceno mleka, več posestnikov pa more zbrati za mlekarno potreben denar. Prav tako je z nabavo plemenske živine in raznih večjih poljedelskih strojev, ko more kmetovalec edino z zadrugo izboljšati svoje gospodarstvo. A tudi za skupno izkoriščanje skupne posesti je navadno zadruga edina možnost. Slovenske zadrage pa so izvršile še drugo veliko delo. Z ustanovitvijo kreditnih zadrug so oprostile slovenskega kmeta pred oderuštvom in s tem tudi silno mnogo pripomogle k ustvaritvi slovenskega kapitala. Kljub velikim uspehom slovenskih zadrug in velikim razširjenosti zadrugne misli med Slovenci pa razvoj slovenskega zadrugništva še ni dovršen, temveč analogno po češkem vzgledu, bodo morale tudi slovenske zadrage skrbeti, da ne bodo odhajali naši pridelki v tujino le kot surovine, temveč vsaj tudi kot polfabrikati.

A tudi ne glede na ta še dosegljiv cilj, je treba že sedaj s polnim povdankom reči, da so bile zadrage v veliko korist vsega našega narodnega gospodarstva, ki za drug sploh ne more več pogrešati. Zato pa je bil gospodarski svet vedno za to, da država podpira in krepi zadrugno misel in zadrage, če seveda te ostanejo zveste svojemu osnovnemu namenu.

Osnovni namen zadrage pa je vedno tudi ta, da je upravičen obstoj zadrage šele tedaj, kadar se hoče uresničiti skupen interes, za katerega je poedinec preslaboten, vsi interesenti skupaj pa dovolj močni, da ga realizirajo. Če bi se zato osnovala zadruga, ki ima samo ta namen, da nabavlja svojim članom stvari, ki jih more vsakdo sam kupiti, potem ta zadruga ne ustreza svojemu osnovnemu namenu, in to bi

ne bila več zadruga, temveč navadno trgovsko podjetje. Na zunaj bi morda pač veljala kot zadruga, dejansko pa bi bila trgovsko podjetje, kot vsako drugo, ki zato tudi nima nobene pravice, da bi uživalo kakšnih posebnih privilegijev in ugodnosti.

Takšnih nepravih zadrug, ki so le navadne trgovine, smo dobili v zadnjih letih mnogo. Te zadrage običajno ne nudijo svojim članom prav nič cenejše blaga, ko ga morejo dobiti v drugih trgovinah. Običajno je pri njih blago le toliko cenejše, kolikor plačujejo te zadrage manjšo prevoznino ko zasebni trgovec. A zasebni trgovec plačuje poleg tega tudi državi davke, od katerih je zadruga oproščena. Če pa upoštevamo še to, potem je gotovo, da prodaja trgovec sploh cenejše blago, ko pa zadruga.

In to je tudi razumljivo. Konkurenčni boj je danes tako oster, da je trgovec, ki ne bi prodajal svojega blaga po najnižji možni ceni, izgubljen, ker bi bil brez odjemalcev. Na drugi strani pa je trgovec v svoji stroki tako usposobljen, da pozna blago, da jamči kupcu za dobro kvaliteto blaga, a da mu pri tem jamči še to, da dobi blago po najnižji dosegljivi ceni. Vsega tega zadruga ne more nuditi, ker nima za trgovino dovolj usposobljenih ljudi. Kvečjemu, če bi nastavila trgovca v svojem podjetju, potem bi mogla resno konkurirati z zasebno trgovino. V tem primeru pa bi bili upravni stroški tako visoki, da bi zadruga sploh izgubila vsak smisel.

Vseeno pa pravijo nekateri, da je tudi takšna zadruga — trgovina upravičena, ker daje svojim članom vendarle blago ceneje ko zasebni trgovec. Ali tudi ta argument ne drži, ker je njegova resničnost le navidezna. Kar daje zadruga-trgovina ceneje, to daje le na škodo države, torej celote. Ker ji država daruje del svojih dohodkov, zato more priti zadruga cenejše do blaga in ga zato tudi cenejše oddajati.

Pereča gospodarska vprašanja

Iz velikega govora ministra za trgovino in industrijo Ivana Mohoriča.

Iz govora, ki ga je imel minister trgovine in industrije g. Ivan Mohorič na nedeljskem shodu na Jesenicah, posnemamo naslednja važna izvajanja:

Začelo se je zaustavljati kolo našega gospodarskega bitja in živja, nastali so potresi, ki so spravili v vprašanje marsikako existenco, zaostri se je zlasti proces, ki se je že dolgo vlekel: naš kmet je postal v svojem gospodarstvu pasiven. Naše kmečko prebivalstvo tvori tri četrtine celokupnega prebivalstva države in če je naš kmet začel bresti v dolgove, če ni za trdo delo svojih žuljavih rok dobil toliko, da bi lahko zadostil svojim javnim in zasebnim obveznostim brez težav, potem je bilo to znak, da je treba njemu v prvi vrsti pomagati. Videli ste, da je Narodna skupščina, izvoljena 8. novembra, temu vprašanju posvetila vso pažnjo. To vprašanje je široko in dalekosežno, njegova rešitev težavna. To, kar se je dosedaj naredilo, je samo provizorij, med tem pa parlament pripravlja material, proučuje vprašanje in dela, da bi to osnovno vprašanje našega gospodarstva lahko v jesenskem zasedanju temeljito rešil. Vsakdo, kdor je videl gospodarski položaj našega kmeta, si je bil kot trezen gospodar lahko svest posledic, ki jih mora imeti za vse ostale panoge gospodarstva, za naše javne finance, pa tudi za naše zasebno gospodarstvo. Položaj kmeta je čimdalje bolj odseval v položaju obrti. Industrija je dobivala čimdalje manj naročil, ugasnili so dimniki, nastopila je splošna nesigurnost, kaj prinese bodoči dan, zmanjšalo se je število delovnih ur in delavstvo se je začelo odpuščati. V tej situaciji ni bilo časa za razmišljanje, potrebno je bilo takoj prijeti z delom in pogledati resnici, neizprosni in kruti, v oči ter prilagoditi tem težkim razmeram javno in zasebno gospodarstvo. To je bila težka naloga in nevaležna za vse one, ki stoje v javnem življenju, hvaležna pa za slabše

in hujskače ter za one, ki so smatrali, da je nesreča in beda za nje kapital, iz katerega lahko kujejo svoje politične načrte.

Preživeli smo v teh osmih mesecih veliko krizo nezaupanja. Bili so ljudje, ki so mislili, da je denar bolj varen v nogavicah, da je treba ruiniti naše denarne zavode, dvigali so vloge in niso pomislili na to, da spravljajo s tem v finančno krizo trgovino, obrt in industrijo. Vsi ti, ki so se dali tako brezglavo zavesti od slepih hujskačev, bodo dobili prihodnji mesec najlepši odgovor na svojo pretirano skrb glede našega dinarja, ko bo prišel na mestu sedanjih papirnatih »kovačev« v promet srebrn denar. Njihovo razdiralno delo ni imelo uspeha, toda potrebne so bile zaščitne mere za vlagatelje in denarne zavode in lahko trdim, da smo to veliko krizo v veliki meri preboleli in danes s pogumnim čelom gledamo v bodočnost.

Tudi svetovna trgovina je izgubila ravnovesje. Pričela se je velika razprodaja blaga, ki je bilo nakopičeno po trgovinah, tovarnah in skladiščih, za vsako ceno, pod produktivnimi stroški. Tako blago je prihajalo tudi v našo državo, dočim so morali naši obrati pod težo razmer omejevati produkcijo. Tu je bilo potrebno, da se izdajo primerni ukrepi v zaščito našega domačega gospodarstva. Ko smo sli 8. novembra na volitve, smo se zavedali časa, ki prihajajo. Imeli pa smo tudi jase program, kako je treba prebroditi te čase, ki tudi nam, naši državi in našemu obmejnemu srezu niso prizanesli. Obljube, ki smo vam jo dali ob volitvah, smo se držali s pozitivnim delom in jo hočemo izpolnjevati tudi v bodoče vse dotlej, dokler ne bo minil vihar, ki maje naše gospodarstvo in dokler se ne ustalijo razmere. Toda izvrševanje te obljube nikakor ni lahka stvar. Potrebni so bili veliki napori, ki pa jih nismo obešali na veliki zvon. Toda številne deputacije, ki so prihajale v Beograd

baš z Jesenic, vam lahko potrdi, koliko truda je stalo, da obvarujemo naše gospodarstvo še večje škode, kakor je grozila. Treba se je bilo odločiti za ukrepe, ki niso popularni, ki pa tvorijo edini izhod iz sedanjih razmer. Lahko je bilo sivočasno pripovedovati, da je treba zmanjšati proračun za 3 milijarde, toda kdor tako govori, ta se mora tudi zavedati, kaj to pomeni. To pomeni, da je bilo treba reducirati plače vseh javnih nameščencev, več tisoč javnih nameščencev je prišlo ob kruh. Ne bi mogel popisati vse stiske in bede, ki se zrcali iz dopisov, ki jih dobivamo narodni poslanci. Danes pridejo finančni stražniki, jutri profesorji, pa železnikarji itd., jadikujoč nad svojo usodo, ki jih je zadela z redukcijo državnega proračuna, redukcijo, ki jo bo treba v letošnjem letu še nadaljevati, da se prilagodimo zmanjšani gospodarski moči in opešani davčni moči prebivalstva. Samo proračun ministrstva za trgovino in industrijo, ki je eden najmanjših, je bil znižan od 96 na 52 milijonov dinarjev. Celotno meni se je kot mlademu ministru zgodilo, da je moralo v preteklem tednu 107 strokovnih moči v raznih strokovnih šolah ostati brez kruha na cesti.

Vse te težke operacije, da se prilagodi naše gospodarstvo splošni situaciji, da zopet najdemo ravnotežje v javnih financah in državnem gospodarstvu, vse to še ni zadosti. Potrebno je poleg tega likvidirati stare viseče dolgove. Naša industrija ne more naprej. Samo Trboveljska premogokopna družba ima dobiti 87 milijonov za dobavljeni premog, terjatve Dravske banovine za javne dobave znašajo okrog 205 milijonov, v vsej državi pa je visečih dolgov okrog eno milijardo. Potrebno je razbremeniti gospodarstvo. Kako blažljivo bo uplivalo to na naš denarni trg in na oživiljenje industrijske delavnosti. Potrebno je najti pota in način, da se ta denar izplača, da pride zopet v naše denarne zavode, da se poživi naše gospodarstvo, da prične nov duh poguma in sigurne bodočnosti prevevati naše duše. Nova vlada, ki je bila nedavno sestavljena, je posvetila glavno pozornost baš temu problemu. Brez žrtve se to seveda ne bo dalo doseči.

Vsak trezen gospodar, da je treba poiskati nove vire dohodkov, toda to je treba izvesti tako, da bodo te žrtve znosne, po načelu, da ne pride baš socialno najšibkejši do tega, da bi moral plačati te dolgove. Sem v prijetnem položaju, da lahko povem, da bo polovica teh dolgov že do konca letošnjega leta izplačana. Upravičeno pričakujemo, da bo Narodna skupščina, ki se prihodnji teden zopet sestane, sprejela potrebne zakone, da to veliko razbremenitev našega gospodarstva izvedemo. Poprej bogati kmet v Vojvodini je kljub podpori, ki jo je dala lani država s tem, da je določila minimalne cene, s katerimi je lahko kmet kril svoje produkcijske stroške, prišel sedaj že tako daleč, da mora s pšenico plačevati davke. Pretekli mesec smo prevzeli 3000 vagonov pšenice na račun davkov.

Naša odvisnost od inozemstva nam ustvarja vedno težje probleme. Morali smo se boriti za to, da se možnost izvoza naših kmečkih pridelkov ne zmanjša, da si ohranimo one kontingente, ki smo jih imeli prejšnja leta, ki sicer ne zadostujejo, ki pa vendar kolikor toliko omilijo položaj v sedanjih težkih časih. Tako so šle naše delegacije na pogajanja na Dunaj, v Prago, Rim in Atene, da se omejitve, ki jih narakuje sila razmer, omilijo. Organizirali smo centralo za izvoz živine, ki je omogočila, da so se cene živini vsaj nekoliko popravile. In na tem delu, na tem kon-

struktivnem delu hočemo vztrajati tudi naprej. Ena važnih skrbi je bila tudi to, da se baš železarski stroki, ki je morala dosedaj deliti tuzemsko tržišče s srednjeevropskim kartelom, kateremu je morala odstopiti eno tretjino tega, kar se je v Jugoslaviji porabilo, pomaga na ta način, da se rezervira ves domači trg za domačo produkcijo. To je bila naša dolžnost, to je bilo potrebno, če hočemo, da se ne bodo na jesen zopet pojavili na tovarniških vratih lepaki, da se odpušča delavstvo, ker ni naročil, da se znižajo delovne ure in morda še celo mezde. V tej smeri gredo naši napori za obnovo kartela z zmanjšano kvoto odnosno za to, da zasigurno pokrijete cele potrebe v naši državi domačim podjetjem. Pa ne samo to, naša skrb gre tudi za tem, da se tudi pri gradnji železnic v južnih krajih uporabijo izdelki z Jesenic. Baš v to svrhu so bili zastopniki jeseniških tovarn pretekli teden v Beogradu. Združili smo se vsi. Vareš, ki izdeluje surovo železo, prometno ministrstvo, ki določa tarife, in TPD ki daje premog, da vsi skupaj malo znižajo cene, da se lahko 240 vagonov železa, ki se potrebuje, izdelata tu, da zasluži naš delavec, da ima zagotovljen vsaj svoj vsakdanji kruh.

Vsi ti problemi nam nalagajo trajno čuječnost, zahtevajo mnogo naporov, in se dajo rešiti samo z vztrajnim, konstruktivnim delom. Nobena druga parola jih ne more rešiti, ne republika, ne federacija, ne komunizem. Vsi, ki jim je pri srcu naš narod, ki jim je do gospodarskega napredka, katerim je na srečo to, da prebrodimo sedanjo krizo s čim manjšimi žrtvami, vsi, ki jim je res pri srcu blagostanje ljudstva, morajo najodločnejše zavrniti take in slične poizkuse. Kruto se varajo oni, ki napovedujejo termine, ko bi moralo po njihovem mnenju priti do tega, kar oni žele. Najprej je bil to 2. februar, potem že 18., nato maj, pa junij itd. Vsi oni se varajo. Nova vlada je garancija, da se bo ono, kar smo mi tu ob volitvah 8. novembra kot svoj program razvili, da se bo to izvedlo do kraja. Tu ni nobenega parda, nobenega oklevanja več. Oblasti so trdno odločene, da bodo za vsako ceno vzdržale mir in red v državi, čuvale gospodarsko delo in zahtevale od vsakogar, da spoštuje zakone. S takim pozitivnim, konstruktivnim delom bomo tem lažje prebrodili vse težave, če se bomo strnili v tej gospodarski borbi v celoto, v močno falango, v eno fronto, ki je zasnovana na širokih principih demokratizma, ki vsebuje vsa moderna socialna načela, ki ima prostora za udejstvovanje vsakogar, kdor dobro misli, kdor želi gospodarski napredek, da se bodo mogli vsi stanovi in vsi sloji dvigniti v večje blagostanje, kjer se lahko vse panoge zaščitijo in uspevajo. To organizacijo hočemo sedaj izvesti in vabimo vsakogar, komur je blagostanje in gospodarska bodočnost našega ljudstva res pri srcu, da vstopi v to organizacijo, da v njej sodeluje, ker vidimo, da je le v takem pozitivnem delu izhod in rešitev iz sedanje krize.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetilolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
POLJANSKI NASIP 4-6
ŠELENBURGOVA 3

Telefon št. 22-72

Avstrijci proti ruskim naročilom

Trgovina med Avstrijo in Sovjetsko Rusijo je bila svojčas prav živahna in je imela Avstrija mnogo ruskih naročil. V zadnjem času so ta naročila precej prenehala in je avstrijska industrija večkrat poskusila dobiti nova. Tudi so šli večkrat zastopniki avstrijskih tvrdk v Rusijo in so sklenili tam nekaj prav lepih zaključkov. A vseeno se naročila ne morejo izvršiti, ker so po načelnem sporazumu stavili Rusi prevzemne pogoje, ki jih avstrijske tvrdke praktično ne morejo izvršiti. Zato se je avstrijskih industrijev lotila precejšnja nevolja in opozarjajo na dejstvo, da v zadnjih desetih mesecih ni prišlo iz Rusije v Avstrijo niti eno praktično izvedljivo naročilo, dočim Rusi niso obdržali

samo svojih prejšnjih eksportov v Avstrijo, temveč skušajo dobave še neprestano množiti. Enkrat že je avstrijska industrija opozorila, da se to neenakomerno postopanje trajno ne da vzdržati; in se zna zgoditi, da bo v bližnjem času prišel na avstrijsko vlado predlog, naj se pri ruskem trgovskem zastopstvu na Dunaju izposluje, da se oddajo ruska naročila avstrijskim tvrdkam po izvedljivih pogojih ali pa da se uvoz iz Rusije toliko časa prepreči, dokler se ne doseže sporazum o medsebojnem blagovnem prometu.

Veliko ostreje glede trgovine z Rusijo se glasi resolucija Zveze meščanskih trgovcev na Dunaju, ki je naperjena proti obnovi trgovskih pogajanj z Rusijo.

»Sicer je vsaka vlada dolžna skrbeti za zaposlenost industrije, a prizadevanje za ruska naročila je izrečna katastrofna po-

litika. Sovjetska vlada prej ali slej ne bo mogla izpolniti svojih finančnih obveznosti. Grozeča vojna med Rusijo in Japonko opominja k podvojeni opreznosti. Ruske menice bodo imele v doglednem času samo makulturno vrednost.«

To je zelo ostro povedano. Dalje pravi resolucija, da je imela trgovina z Rusijo do zadnjega časa še neko opravičenost, da pa danes kreditiranje sovjetom ni nič drugega kot proč metanje državnega denarja. Če hoče avstrijska vlada za svojo industrijo res kaj napraviti, naj prevzame v prvi vrsti jamstvo za elektrifikacijo zveznih železnic, za izgradbo vodnih sil, za zgradbo cest itd., in sicer naj bi se z vsemi temi deli pričelo kolikor mogoče kmalu. S takimi deli bi se mogli industrija in obrt zaposliti, in v takih slučajih prevzetu državno jamstvo bi prišlo v polnem učinku samo domačim ljudem v dobro.

Sir polnomasten ementalec dokler traja zaloga **Din 16-**
ZUPAN JULIJ, Sv. Petra c. 35
TELEFON 30-21
Dobi se tudi v buffetu „**DAJ - DAM**“

Ponudbe: poupraševanja

Kanc, Biancardi & Cie, importation de produits de Yougoslavie, Le Caire, Boite Postale No. 6 (Egipt), želi stopiti v stik s tukajšnjimi izvozniki živil kot n. pr. šunk, salami, sira, fižola, suhega sadja, mineralne vode, vina. Tvrde, ki imajo interes, naj pošljejo takoj vzorce in cene na zgornji naslov.

Dragoljub D. Petrović, Beograd, Siseljevićeva br. 18, trgovski potnik po poklicu, se zanima za zastopstvo naših tvrdk. Interesenti naj se direktno nanj obrnejo.

Tvrda Kolombo & Richtmann, Sušak, Mažuranićeva ulica 5, želi stopiti v kupčijske zveze s tukajšnjimi izvozniki suhih gob. Pisati je tvrdki neposredno.

Iz naših organizacij

Združenje trgovcev za sreze Celje, Gornjigrad in Smarje pri Jelšah v Celju (prej Sreski gremij trgovcev) opozarja vse članke, da so vsi sklepi, s katerimi nastanejo pravice in obveznosti za vse članke združenja in ki so bili sprejeti na glavni skupščini z dne 12. julija t. l., razgrnjeni v pisarni združenja v Celju, Kocenova ulica 2/I. in sicer do zaključno 30. julija t. l. Zoper sklepe skupščine se smejo po § 379 novega obrtnega zakona pritožiti v 15 dneh na Zbornico samo oni člani, ki so bili na zborovanju prisotni.

Medić-Zankl hladni klej za mizarje in slikarje, steklarski kit, lanene tropine ter vse v stroko

2.750.000 MOTORNH KOLES

Na koncu preteklega leta so našli na vsem svetu 2.750.578 motornih koles. V Evropi jih je bilo 2.363.650 ali 86 odstotkov, v Ameriki pet, v Avstraliji štiri, v Aziji trije in v Afriki dva odstotka. Produkcija motornih koles pada; v Evropi na primer je padla v enem letu za več kot polovico. Največ motornih koles ima Anglija. V U. S. A. jih je zelo malo, in sicer zato, ker je nabava avtomobila zelo ceneja in si ljudje rajši omislijo avto. Najbolj se koles v U. S. A. poslužuje policija.

Malinovec

pristen, naraven, na malo in veliko prodaja lekarna **Dr. G. Piccoli** Ljubljana, Dunajska c. 6

Povodom 20-letnice obstoja svoje tvrdke bom prodajal ure, zlatino, srebrnino, dragulje z 20% popustom

IVAN PAKIŽ
LJUBLJANA, Pred Škofljo 15
7257

Po svetu

Angleški železniški družbi Western Railway in London-Midland and Scottish se pogajata o fuziji v svrhu izločenja dosedanje hude konkurence in zvišanja rentabilnosti. Pogajanja potekajo zelo ugodno in so pred zaključkom.

Pridelek v USA se precej soglasno takole ceni: ozimna pšenica 422 milijonov bušljev, jara pšenica 274 milijonov in koruza 3050 milijonov bušljev. Lanski pridelek je bil 487, 104 in 2557 milijonov bušljev. Torej je letos samo v ozimni pšenici pridelek slabši, drugod je izdatno boljši.

Ogrski trgovci so naslovili na vlado prošnjo, naj se oni trgovci, ki vsled kmetu dovoljenega moratorija trpijo, tako ali tako odškodujejo. Komercialni dolgovikmetov naj se iz moratorija izvzamejo ali pa naj se moratorij raztegne tudi na trgovce.

Glede obnove dušikove konvencije se vršijo sedaj pogajanja, in zato tudi nemški dušikov sindikat še ni objavil svojih cen za gnojilno leto 1932/33. Težkoče dela Chile, o čemer poročamo v posebnem članku. Eventualno naj se konvencija obnovi brez sporazuma s Chile.

Mednarodno družbo za blagovno izmenjavo so ustanovili v Düsseldorfu v Nemčiji. Družba naj kot senzala v prvi vrsti poišče kupčijskih možnosti v mednarodnem prometu.

Izvozni prevešek pšenice iz Jugoslavije ceni poročilo iz Vel. Bečkereka skupaj s starimi zalogami na najmanj dva milijona stotov, pri čemer so stare zaloge cenjene na 1 milijon stotov.

Produkcija surovega železa v Rusiji je narasla od lanskih 13.000 dnevnih ton letos na 19.500 ton dnevno. Novo mesto Magnitogorsk šteje že 200.000 prebivalcev; njegova dva plavža bosta sama producirala 2500 ton na dan. Ostalo delo bo odpadlo na 98 plavžev, ki poleg teh dveh še obstojajo.

Vršac v Vojvodini je dobil novo Mestno hranilnico, ki je pričela poslovati 1. t. m. **Izredna angleška carina na železo in jeklo** v znesku 33 odstotkov, ki je bila določena do 25. t. m., je bila podaljšana za nadaljnje tri mesece.

Poštna hranilnica Jugoslavije izkazuje na koncu junija t. l. 197403 vložnike s 383 milijoni Din, dalje 21.245 čekovnih računov v 825 milijoni vlog. Čekovni promet v juniju je izkazan s 4612 milijoni dinarjev.

V pristanišče Antwerp je prispelo v juniju 747 pomorskih ladij z vsebino 1 milijon 610.000 ton; 245 ladij je bilo angleških, 158 nemških, 89 holandskih, 47 norveških, 39 francoskih itd., 5 jugoslovanških.

Za porabo oglja namesto koksa, o čemer smo že pisali, so se izrekle delavske zbornice. Lani smo uvozili 171.000 ton koksa v vrednosti 67,4 mil. Din.

Premog v Cardiffu (Wales) in okolici preživlja težko krizo; zato hoče tamošnja premogovna industrija ubrati nova pota. Glej članek.

Obtok bankovcev v U. S. A. je v povprečni višini ca. 5500 milijonov dolarjev v zadnjih tednih za 700 do 750 milijonov večji kot lani ob istem času, a zlato kritje znaša še zmeraj nad 70 odstotkov. Znižanje obrestne mere od 3 na 2½ odstotka nam pravi, da je globinska točka prekorajčena.

Nemčija in Kanada sta sklenili začasno trgovsko pogodbo na podlagi največje ugodnosti.

Bolgarija in Nemčija sta sklenili enoletno trgovsko pogodbo, ki kaže na nemški strani prednostno carino za koruzo, pšenico in krmilni ječmen, na bolgarski carinske popuste pri uvozu nekaterih važnih nemških industrijskih izdelkov.

Letošnji kongres Jugoslovanske zvezde gozdarjev se bo vršil 19. avgusta in naslednje dni na Sušaku. Poseben odbor na Sušaku vodi pripravljala dela. Priglašeni so že delegati iz Poljske in Českoslovaške. Vožnja bo četrtinska.

Indijska banka (Imperial Bank of India) je znižala obrestno mero od 5 odstotkov na 4, kar je v skladu s splošnim znižanjem obrestne mere v Britanskem imperiju in v U. S. A.

Največji francoski parnik, ki je v gradbi, bo vseboval 70.000 ton in bo imel 160.000 H. P. Imenoval se bo »Super-Ille de France«. Glej poseben članek.

Občni zbor združenja trgovcev v Kamniku

V nedeljo, 17. t. m. popoldne se je vršil v prostorih restavracije Oset v Domžalah občni zbor združenja trgovcev za kamniških srez. Za zvezo trgovskih gremijev se je udeležil zborovanja zvezni predsednik g. Josip J. Kavčič in zvezni tajnik g. I. Kaiser.

Pred občnim zborom se je vršil kratek sestanek sekcije lesnih trgovcev, na katerem se je obravnavalo o delovanju sekcije v preteklem letu in osnutku uredbe o izvozu lesa. Izvršile so se tudi volitve sekcijskega odbora in je bil ponovno izvoljen za sekcijskega načelnika g. Drago Riedel, ostali odbor je ostal neizpremenjen.

Ob 3. uri pop. je otvoril zborovanje načelnik g. Anton Strgar, ki se je uvodoma spominjal v preteklem letu preminulih članov in podal nato poročilo načelnstva. Gremij se je v pretekli poslovni dobi zavzemal za interese svojega članstva zlasti v pogledu na zakon o zaščiti kmetov, zakon o pobijanju draginje in krošnjarstvo. Intervenal je radi preselitve poštnega urada v Kamniku v nove prostore, radi osovnege pritiska na železniški prog Kamnik—Ljubljana in v raznih davčnih zadevah.

Na predlog g. načelnika Strgarja je bila odposlana ministru za trgovino in industrijo g. Ivanu Mohoriču pozdravna brzojavka.

Tajniško poročilo, ki vsebuje statistične podatke je podal tajnik g. Joško Klemenčič ml. Istotako je predložil blagajniško poročilo, ki izkazuje za preteklo poslovno leto 22.867.95 Din dohodkov in 20.973.50 Din izdatkov. Skupno premoženje združenja znaša 3012.45 dinarjev.

G. dr. Vidic je prečital nato izjavo računskih preglednikov gg. Fajdije in Hvale, ki sta v svoji pisni izjavi predlagala blagajniku in načelnstvu absolutorij. Predlog računskih preglednikov je bil soglasno odobren.

Iz poročila o gremijalno trgovskem šolstvu, ki ga je podal načelnik gosp. Anton Strgar, posnemamo, da je gre-

mij podprl šolo s podporo v znesku 5900 Din.

Izvršilo se je nato preosnovanje gremija po novem obrtnem zakonu. Nova pravila združenja so bila soglasno odobrena. Inkorporacijske in vajiške pristojbine so ostale neizpremenjene.

Proračun za tekočo poslovno dobo, ki je bil soglasno odobren, predvideva 22.894 Din dohodkov in 20.600 Din izdatkov. V kritje izdatkov se je določila doklada po 60, 40 in 20 Din na člana.

Pri volitvi nove uprave združenja so bili izvoljeni kot člani uprave gg.: Miloš Kramar, J. Klemenčič star., Drago Riedel, Anton Strgar, Joško Klemenčič ml., Franc Fajdiga, Viktor Engelman, Ignacij Tome, Franc Blatnik, Josip Senica in Josip Kramar.

Namestniki gg.: dr. Vidic, Anton Hvala, Karol Albrecht, Maks Žargi in Mihael Rihtar; tajnik združenja g. Joško Klemenčič ml.

V nadzorstveni odbor so bili izvoljeni gg.: Jakob Menard, Josip Kandušar in Ivo Detela; v častni odor pa gg. K. Mejač, J. Kandušar in Anton Strgar.

V šolski odbor gg.: Artur Hvala, Karol Albrecht, Ivan Kovačič.

Zvezni predsednik g. Josip J. Kavčič je nato pozdravil zborovanje v imenu Zbornice za TOI in Zveze ter v obširnem in izčrpnem govoru, kateremu so zborovalci z velikim zanimanjem sledili, poročal o delu Zveze in potrebi enotne in solidne organizacije.

Ker na dnevnem redu ni bilo točke »Razprava o oblig. izvedbi soc. zavarovanja trgovstva« se je sklenilo, da bo združenje sklicalo izredno skupščino, na kateri bo podrobno razpravljalo o obligatorni uvedbi socialnega zavarovanja za člane združenja. Pri »Slučajnostih« je opozoril g. dr. Vidic na važnost pravilno sestavljenih davčnih napovedi. Načelnik g. Strgar je v imenu gremija izrekel g. dr. Vidicu za njegovo požrtvovalno delovanje v davčnem odboru najtoplejšo zahvalo.

S tem je bil dnevi red lepo uspelega zborovanja izčrpan in načelnik g. Anton Strgar je zaključil zborovanje ob pol 6. uri zvečer.

ja. Od vsega izvoza Nemčije gre danes že desetina v sovjetsko Rusijo. Podamo seznam:

	Nemčija	U. S. A.	Vel. Britanija	Francija	Italija	Poljska	Češkoslovaška
v milijonih mark							
1929	88.5	89.3	19.1	10.5	3.9	9.6	8.1
1930	107.7	119.9	34.5	7.0	5.6	15.2	10.2
1931	190.6	109.1	34.0	2.5	15.1	14.8	15.1
1931 I. četrtl.	129.3	185.0	29.2	2.8	12.9	15.1	14.2
1932 I. četrtl.	181.4	15.5	36.7	0.6	14.8	2.4	3.6
v odstotkih vsega izvoza							
1929	2.6	1.6	0.51	0.51	0.46	2.9	1.3
1930	3.6	3.0	1.19	0.40	0.84	5.3	1.9
1931	7.9	4.3	1.83	0.19	2.75	6.7	3.7
1931 I. četrtl.	5.3	6.2	1.38	0.20	2.45	7.1	3.7
1932 I. četrtl.	10.5	0.8	2.70	0.07	4.06	1.8	1.6

Vidimo, da je bil nemški izvoz absolutno v prvem letošnjem četrtletju visoko nad prvim lanskim četrtletjem; da so bile do lanskega leta U. S. A. absolutno pred Nemčijo; da je francoski izvoz v Rusijo padel na minimalno izmero; da je bila Italija prej globoko pod Poljsko, da jo je pa sedaj tako absolutno kot relativno izredno nadkrilila; da Poljska kot sosedna dežela vsled kolikor toliko podobne strukture v Rusijo le malo izvažata, in da je Češkoslovaška tozadevno kar nekam onemogla.

Mednarodni borzni indeks po Lausanne boljši

Menjajočemu ocenjevanju izgledov konference v Lausanne odgovarjajoč so bile borze v tednu od 2. do 9. t. m. izpostavljenega pogostejemu kolebanju in so seogle slednjič okreptiti. Izjema je bil samo Newyork, ki je bil desinteresiran očitvidno pod pritiskom lastnih ameriških skrbi. Dunaj je ostal nespremenjen. Iz delniških indeksov spodaj navedenih mednarodnih efektivnih trgov izračunjeni mednarodni borzni indeks se je v omenjenem tednu popravil od 33% na 34.8%, pri čemer je indeks od konca leta 1927 enak 100. Efektivno se je zboljšal indeks za 5 1/2%. Napram globinski točki na koncu maja se je indeks popravil skupaj za 12 odstotkov. Posebno močno se je utrdil tečajni trg v Londonu, Parizu, Amsterdamu, Stockholm, (za dobrih 14 odstotkov v enem tednu), v Milanu in Zürichu (za 13 odstotkov). Podamo običajni seznam:

	Začetek 1929	25. 6. 1932	2. 7. 1932	9. 7. 1932
Berlin	113.6	19.1	20.0	21.4
London	102.6	34.5	37.1	39.7
Pariz	156.8	54.3	55.7	58.2
Bruselj	133.8	24.3	24.2	26.2
Amsterdam	104.5	22.6	22.4	25.1
Stockholm	109.5	8.5	8.3	9.5
Zürich	101.0	34.0	35.4	40.1
Dunaj	91.4	33.9	33.9	33.9
Praga	108.3	52.0	51.6	52.4
Milan	124.0	49.1	49.2	51.8
Newyork	137.3	24.6	24.7	24.0

Jugoslovanske ladje v prometu Rotterdam

Nizozemsko - jugoslovanska trgovska zbornica v Rotterdamu priobča sledeči pregled o številu in velikosti jugoslovanskih ladij, ki so prišle v pristanišče Rotterdam v letih 1928 do 1931 ter v prvem četrtletju 1932. Število ladij je raslo od leta do leta in je bilo kljub splošni stagnaciji celó v prvem letošnjem četrtletju večje kot v isti lanskim dobi, čeprav le za dve ladji; to je eden redkih slučajev v statistiki, ki kaže napredek in ne nazadovanje. Podamo seznam:

Leto	Število ladij	Netoregisteritone
1928	24	61.171
1929	37	67.574
1930	36	94.871
1931	37	105.313
I. četrtletje 1931	8	22.449
I. četrtletje 1932	10	29.615

Te številke veljajo za ladje, ki so prišle v Rotterdam pod jugoslovansko zastavo. Spodnja statistika nam pa pokaže ladje, ki so prišle iz Jugoslavije sploh, brez ozira na njih provenienco. Žalibog vidimo tu nazadovanje. Številke za prvi omenjeni četrtletji sta pa glede števila ladij enaki, čeprav ne glede ton. Podamo seznam:

Leto	Število ladij	Netoregisteritone
1928	17	37.694
1929	28	64.892
1930	19	44.917
1931	11	25.347
I. četrtletje 1931	3	5.365
I. četrtletje 1932	3	6.999

Vidimo tudi, da so ladje vobče majhne, med 2000 in 3000 netoregisteritone.

Trgovinska politika in carinske zadeve

(Poročilo g. dr. Golia Adolfa na glavni skupščini Zveze industrijev v Ljubljani dne 16. t. m.)

Pod pritiskom težke gospodarske krize, ki je zajela domala vse države na svetu, se giblje danes trgovinska politika skoro vseh držav v pravcu brezobzirnega protekcionizma. Vsa prizadevanja v okrilju Društva narodov, da se odpravijo težkoče v mednarodni izmenjavi blaga, so ostala spričo sedanje situacije v svetovnem gospodarstvu brez moči. Od meseca julija lanskega leta pa do danes so skoraj vse evropske in izven-evropske države, ki prihajajo za mednarodno trgovino v poštev, uvedle režim uvoznih prepovedi odnosno uvoznih kontingentov, ali pa so vsaj občutno povišale svoje uvozne car. tarife. Celó v Angliji je zmagala protekcionistična struja ter se je ta država, ki je bila skozi veke glavna trdnjava svobodnega trgovanja, ogradila z visokim carinskim zidom. Za našo kraljevino kot pretežno agrarno državo je zlasti neugodno, da nadaljujejo izrazito industrijske države svojo gospodarsko politiko v tem pravcu, da čimbolj povečajo svojo agrarno proizvodnjo ter se zlasti glede žita čimbolj emancipirajo od inozemskega uvoza.

V tem brezprimernem kaosu, ki je nastal v mednarodni trgovini, je poleg Italije naša država skoraj edina, ki še ni odstopila od osnovnih načel svobodne trgovine. Naša carinska politika je v splošnem stabilna. Carinska tarifa iz leta 1925 je od vsega početka imela namen, da služi kot instrument za tarifna pogajanja z drugimi državami. Medtem smo sklenili trgovinske pogodbe domača z vsemi državami, ki prihajajo za našo izvozno in uvozno trgovino v poštev. Od držav, s katerimi nimamo carinsko-tarifne pogodbe, je omeniti predvsem Bolgarijo in Turčijo. Želeti bi bilo, da pridemo s tema državama čimpreje do pogodbenega stanja, ker bi mogli tam plasirati razne naše industrijske proizvode. V kolikor so bili posamezni industrijski predmeti v carinski tarifi od leta 1925 previsoko zaščiteni, so se dotične postavke v splošnem znižale v carinsko-tarifnih pogodbah. Želeti je, da se pri zakonjenju carinske tarife znižajo še one postavke, ki zadevajo surovine za našo industrijo. Zlasti je avtonomno znižanje carine potrebno tam, kjer je vsled pogodbenega znižanja postavke za finalni izdelek moteno pravilno razmerje med carino na surovino in carino na izdelek. Naše industrijske carine se nikakor ne morejo označiti kot pretirane, in so nižje nego v večini drugih držav, pa tudi nižje, kakor naše agrarne carine. Zato moramo odločno odklanjati vseskozi neumestne očitke, da uživa naša industrija prekomerno zaščito v škodo domačih potrošnikov. Ugotovljeno je, da so se razni industrijski predmeti na našem trgu pocenili, odkar so se pričeli pod blagodejnim vplivom carinske zaščite pri nas proizvajati. V več primerih so navzlic razmeroma visoki carinski zaščiti cene naših izdelkov nižje nego cene istih izdelkov na inozemskem trgu. Pri pravilnem gledanju na vsa ta vprašanja ni najti interesnih nasprotstev med industrijo na eni strani in ostalim panogami gospodarstva, zlasti poljedelstvom, na drugi strani. Nasprotno so interesi teh najvažnejših panog našega gospodarstva medsebojno tako povezani, da ima industrija enak interes na uspevanju našega poljedelstva, kakor mora imeti naše poljedelstvo interes na uspevanju industrije, ki predstavlja s kadrom svojih nameščencev in delavcev najmočnejšega konsumenta poljedelskih proizvodov. Zato pozdravlja industrija vsako gospodarsko politiko, ki gre za tem, da se izboljša položaj našega kmetovalca. Seveda se pri tem ne smejo oškodovati ali ogroziti interesi splošnosti. Previdnost je potrebna zlasti tudi pri ukrepih, ki merijo neposredno na pospeševanje poidnih panog poljedelske proizvodnje. Kot primer navajamo uvedbo kontrolne takse in uvozne carine na oljno semenje, ki je prizadela domači industriji ogromno škodo ter je imela za posledico, da je moralo več tovarn olja obrat popolnoma ustavi. Prizadete gospodarske korporacije so morale vložiti mnogo truda, da so prepričale merodajna mesta o neumestnosti teh ukrepov ter dosegle zopetno ukinitvev kontrolne takse.

V naši izvozni trgovini je že skozi dolgo vrsto let Italija na prvem mestu. Po uradni carinski statistiki za pretečeno le-

Dobava-prodaja

Dobave. Splošni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. julija t. l. ponudbe glede dobave 70.000 pol konceptnega papirja. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 28. julija t. l. ponudbe glede dobave gumijastih čevljev in 300 m originalnih manesmanovih cev. — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 28. julija t. l. ponudbe glede dobave gumijastih plošč. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 4. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg žebeljev. — Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 3. avgusta t. l. ponudbe glede dobave rezervnih delov za Junkers-motór; do 5. avgusta t. l. glede dobave pisarniške opreme (stoli, omare, pljuvalniki, umivalniki, košare za papir); do 9. avgusta t. l. glede dobave pločevine, železa, jekla, linoleja, jadrenine, platna, motvoza, azbestne vrvice, cinkovega belila, email-laka itd. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Prodaja lesa. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 30. julija t. l. ponudbe glede prodaje lesa. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 22. julija t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg masti za jamske vozičke, 5000 kg trčnih žebeljev, 1000 kg karbolineja ter glede dobave motvoza. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 25. julija t. l. ponudbe glede dobave 2 elektromotorjev, 1500 m jeklene žične vrvi ter glede dobave rezervnih delov za signalno napravo pri dvigalnem stroju. — Direkcija državne železarnice Vares-Majdan sprejema do 27. julija t. l. ponudbe glede dobave 1200 kg strojnega olja, 1000 kg aksen olja, 100 kg olja za mazanje poda, 500 kg petroleja, 400 kg bencina in 500 kg tovtotne masti. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 4. avgusta t. l. ponudbe glede dobave

materijala za montažo. — Komanda pomorskega zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 25. julija t. l. ponudbe glede dobave lesa. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

—Dne 28. julija t. l. se bo vršila pri Komandi pomorskega arzenala v Tivtu ofertna licitacija glede dobave broških svetilk. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Prodaja avtomobilov. Dne 18. avgusta t. l. se bo vršila pri Autokomandi IV. armijske oblasti v Zagrebu licitacija za prodajo starih avtomobilov. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri štabu omenjene komande.)

Nemčija prvi dobavitelj Rusije

Berlinsko konjunktorno poročilo izvaja med drugim:

Naraščujoča produkcijska potreba sovjetske Rusije je krita pretežno od visokoindustrijskih dežel. Nemčija je tozadevno slejkoprej na prvem mestu. Še v zadnjih mesecih so v Nemčiji dobave za Rusijo v primeri s preteklim letom naraščale; k temu je v prvi vrsti pripomoglo dejstvo, da je nemška država skupaj z deželami razširila jamstvo za ruske menice. Naraščanje izvoza iz Velike Britanije v Rusijo je posledica znižanih eksportnih ter dovolitve nadaljnjih kreditov. Pri Italiji gotovo vpliva tudi močna propaganda. Pri drugih v poštev prihajajočih deželah (Poljska, Češkoslovaška, Francija) je izvoz v Rusijo vsled težkoč financiranja močno padel. Pri U. S. A. pridejo zraven še posebne trgovskopolitične težkoče; močni padec ameriškega izvoza v prvem letošnjem četrtletju ima pa svoj vzrok pač tudi v tem, da so bile dobave pred letom dni nenavadno visoke (traktorji). — Spodnji seznam nam podá vpogled v zadnja leta in nam kaže, da je zabil izvoz v Rusijo za posamezne udeležene dežele v okviru njih skupne zunanje trgovine do leta 1931 vedno večji potnen. Izjema je le Franci-

to gre 24,97 %, torej približno ena četrtnina našega izvoza v Italijo. Temu nasproti odpade od našega uvoza 10,29 % na Italijo. Dne 1. junija t. l. je stopila v veljavo dodatna trgovinska pogodba z Italijo. Dodatna tarifna pogodba je bila potrebna iz tega razloga, ker je bila Italija radi zaščite domače živinoreje primorana povisati nekatere carinske postavke za živino in živinorejske proizvode. Kot kompenzacija nam je v dodatni pogodbi priznana višja zaščita nekaterih naših industrijskih proizvodov, odnosno osvoboditev nekaterih, po prvotni carinski pogodbi vezanih carinskih postavk. Posebej je omeniti, da je v dodatni pogodbi z Italijo predviden stalen italijansko-jugoslovanski gospodarski odbor, kateremu je nadežta naloga, da išče primernih sredstev za olajšanje in razvoj medsebojnih trgovskih odnosov, ter da rešuje v obojestransko zadovoljstvo sporna vprašanja, ki se tičejo gospodarskih odnosov. Dasiravno z ozirom na različno gospodarsko strukturo obeh držav ne bo možno povsem uravnovesiti obojestransko trgovinsko bilanco, je vendar naravno, da se na obeh straneh stremi po čim močnejši izgraditvi medsebojnih trgovinskih odnosov.

Za Italijo sledi v naši izvojni trgovini na drugem mestu Češkoslovaška Republika. Naša trgovinska bilanca s Češkoslovaško je bila vsa pretečena leta visoko pasivna. V letu 1930 je dosegel naš pasivum po podatkih češkoslovaške statistike približno eno milijardo čeških kron. Glasom naše carinske statistike za leto 1931 se je razmerje nekoliko izboljšalo. V tem letu je odpadlo na Češkoslovaško 15,49 % našega izvoza, dočim je češkoslovaški uvoz k nam iznašal 18,18 % celokupnega našega uvoza. Kakor znano, pri pogajanjih s Češkoslovaško v jeseni 1928 ni prišlo do carinsko-tarifnega sporazuma ter se je vršil vsa pretečena leta medsebojni trgovinski promet s Češkoslovaško na podlagi klauzule največjih ugodnosti. Češkoslovaška se je pri tem mogla pri svojih industrijskih izdelkih koristno posluževati carinskih ugodnosti, katere smo bili mi priznali raznim drugim državam, zlasti Italiji, Avstriji in Nemčiji. Nasprotno so nam prišle glede naših agrarnih proizvodov v dobro ugodnosti, katere je priznala Češkoslovaška Madžarski. Ko je nastopilo meseca decembra 1930 med Češkoslovaško in Madžarsko brezpogodbno stanje, je nastala nujna potreba, da se uredi medsebojni trgovski promet s carinsko-tarifno pogodbo. V Češkoslovaški je s posebnimi zakonskimi odredbami določena minimalna carina na živino in žito, ki so naši najvažnejši izvojni predmeti. Zato je bila naloga naše delegacije izredno težavna. Mi smo si morali prizadevati v cilju, da se ne priznajo carinski popusti, ki bi ogrozili uspešno poslovanje naše industrije. Tembolj je razveseljivo, da je prišlo med obojestransko prijateljskima državama do carinsko-tarifnega sporazuma, ki se mora v splošnem smatrati kot dovolj ugoden. V dopolnilnem sporazumu k trgovinski pogodbi, ki je stopila dne 1. julija 1931 v veljavo, smo dosegli carinske popuste odnosno vezanje češkoslovaških carinskih postavk za nekatere važne naše industrijske izvozne predmete, tako za strojlne izvlečke, likanec, ferossilice, elektrode in kalcijev cianamid. Pogodba je sklenjena na nedoločen čas s polletnim odpovednim rokom.

Za Češkoslovaško sledi v naši izvojni trgovini na tretjem mestu Avstrija s 15,15 odstotki celokupnega izvoza v letu 1931. Prvotna carinska pogodba z Avstrijo je bila sklenjena leta 1925. Po sklenitvi trgovinske pogodbe z nami se je pojavila v avstrijski trgovinski politiki odločna tendenca po zvišanju carinske zaščite domačih proizvodov, zlasti po učinkovitejši zaščiti lastne agrarne proizvodnje. Po tem ko je Avstrija izdala štiri novele k svoji carinski tarifi ter je pripravila še peto carinsko novelo, ki je predvidela izdatno povisjanje številnih industrijskih carin, nam je dne 1. aprila 1931 odpovedala trgovinsko pogodbo. Naša trgovinska bilanca z Avstrijo je bila v letu 1931 prilično uravnovešana, v prejšnjih letih pa je bila razven leta 1928 in 1929 aktivna. Tudi pogajanja z Avstrijo so bila spričo pretiranih zaščitnih tendenc v avstrijski trgovinski politiki zelo težavna. S peto avstrijsko carinsko novelo so bili prizadeti številni industrijski proizvodi, med temi tudi taki, katere izdeluje naša industrija ter prihajajo v poštev kot naši izvojni predmeti. Na drugi strani pa Avstrija od leta do leta povečuje svojo agrarno produkcijo ter omejuje uvoz agrarnih pridelkov, iz inozemstva, s čemer smo mi kot sosedna agrarna država prav posebno prizadeti. Da se je naša prilično zadovoljiva kompromisna rešitev med obojestranskimi nasprotujočimi si interesi, so bili potrebni popusti in žrtve na obeh straneh. Novačasna trgovinska pogodba z Avstrijo je stopila provizorno dne 19. julija 1931 v veljavo. V novi carinsko-tarifni pogodbi z Avstrijo so odpadle odnosno so se omilile nekatere koncesije, katere so bile dane Avstriji v prvotni pogodbi v škodo važnih naših industrijskih panog. Med drugim je v novi trgovinski pogodbi z Avstrijo predviden preferencial za gotovo količino naše pšenice.

Tudi Nemčija, ki sledi v naši izvojni trgovini takoj za Avstrijo z 11,31 %, je uvedla v zadnjem času razna povišanja carin v škodo našega izvoza. Nemčija prednjači med industrijskimi državami v stremljenju po agrarni avtarkiji, a istočasno skuša trajno povečavati svoj industrijski izvoz v agrarne države. Dočim je bila Nemčija leta 1927 med uvoznimi državami še na četrtem mestu, je zavzela v letih 1928 in 1929 že tretje mesto, v letu 1930 je stopila na drugo mesto, a v letu 1931 zavzema že prvo mesto med vsemi uvoznimi državami. V letu 1924 je odpadlo samo 8,30 % celokupnega našega uvoza na Nemčijo, po statistiki za leto 1931 pa krije Nemčija že 15,64 % celokupnega našega uvoza. Spričo takega dejanskega položaja je jasno, da bo v trgovinskih pogajanjih z Nemčijo, ki naj se prične v bližnjem času, kaj težko najti pravilno, obe strani zadovoljujočo rešitev.

V naši bodoči trgovinski politiki bo treba vse bolj uveljavljati načelo »do ut des«. Vsaka modra trgovinska politika mora naravno stremeti za tem, da se v mejah možnosti uravnovesi trgovinska bilanca s posameznimi državami. Sedanje težkoče glede likvidacije plačil v inozemstvu še posebej narekujejo tako politiko. Klirinški promet, katerega imamo s posameznimi državami (z Avstrijo, Češkoslovaško, Švico in deloma z Nemčijo), bo imel za naravno posledico, da se naša trgovinska bilanca s temi državami postopoma iznivekira, kajti le pod tem pogojem more klin-

rinski promet uspešno funkcionirati. Danes, ko se vsepovsod zapirajo vrata našemu izvozu z uvoznimi prepovedmi, z določitvijo omejenih uvoznih kontingentov in deloma s prohibitivnimi carinami, se nam ne more šteti v zlo, ako bomo v bodoče kupovali potrebne nam predmete prvenstveno tam, kjer najdemo kupce za naše izvozno blago.

Viktor Meden veležigajarna,
ruma, vinjaka in brezalkoholnih pijač.
LJUBLJANA, Celovška cesta št. 10.
Telefon 20-71. Telefon 20-71.

Seznam oseb, zavezani pridobnini

Davčna uprava Ljubljana mesto razglasa:

V smislu člena 116. odst. 1 in 2 zakona o neposrednih davkih z dne 6. februarja 1928 (Ur. list št. 75/25 iz leta 1925) naznanjam, da so seznamki oseb, zvezanih pridobnini, katerih davčne osnove se bodo za davčno leto 1932 razpravljale pred davčnim odborom za mesto Ljubljano v času od 2. avg. do vstevši 12. avg. 1932, razgrnjeni na vpogled davčnim zavezancem v pisarni mestnega magistrata v Ljubljani v času od 18. julija do vstetega 25. julija 1932 in sicer med običajnimi uradnimi urami.

O predlogih davčne uprave bodo davčni odbori razpravljali v splošnem v istem vrstnem redu in na dan, ki ga navaja razgrnjeni seznamek.

V prvi vrsti se pa bodo obravnavali primeri onih davčnih zavezancev, ki bodo eventualno čakali pred razpravnim prostorom.

O tem obveščam vse pridobnini zavezane stranke, da v lastnem interesu vpogledajo predlagano davčno osnovo, da morejo eventualno osebno ali pa po pooblaščenih pred davčnim odborom na dan razprave zastopati svoje interese.

Zadevni zakonski predpisi se glase:

Seje odbora so tajne. Prisostvovati jim sme samo davčni zavezanec ali njegov zastopnik, odnosno pooblaščenec. Kot zastopnik davčnega zavezanca sme priti pred davčni odbor: mož za ženo, žena za moža, oče ali mati za otroke in otroci starejši od 18 let, za starše kakor tudi vsakdo, ki se ne bavi obrtoma ali za plačo s takim poklicem, toda s pravičnim pooblastilom. Po tej določbi ne morejo zastopati strank pred davčnim odborom n. pr. zakoniti pisarji. Pač pa smejo kot pooblaščenca s pravičnim pooblastilom pred davčnim odborom zastopati davčne zavezance odvetniki, javni beležniki (notarji) ali pooblaščenca finančno-pravni zastopniki.

Za pravne osebe smejo prihajati pred davčni odbor njih predstavniki, odnosno pooblaščenca predstavnikov, za osebo pod skrbstvom in za mase vobče pa njih skrbnik, zastopnik ali branitelj (konkurzni upravnik).

Razpisane razprave se ne bodo odložile, ako bi jim davčni zavezanci ne prisostvovali, tudi se določeni red za razpravo ne bo v nikakem primeru izpremenil.

Pričetek seje je:

- a) za trgovski odbor vsakokrat dopoldne ob pol 8 uri;
- b) za obrtni odbor vsakokrat popoldne ob 15. uri.

Irzna poročila

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmu dne 15. julija 1932 je bilo pripeljanih 177 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči od 5 do 6 tednov stari komad 60—100 Din, 7 do 9 tednov stari 150—200, 3 do 4 mesece stari 250—300, 5 do 7 mesecev stari 350—400, 8 do 10 mesecev stari 460—500, 1 leto stari 600—650, 1 kg žive teže 6:50—7:50 Din, mrtve teže 9—10 Din. Prodanih je bilo 95 svinj.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 17 konjev, 28 bikov, 270 volov, 459 krav in 30 telet. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 3 do 4 Din, poldebili voli 2:50—2:75 Din, plemenski voli 1:50—2 Din, biki za klanje 2—2:25, klavne krave debele 2:25—2:50, plemenske krave 1:50—2:25, krave za klobašarje 1—1:25, molzne krave 2—2:50, breje krave 2—2:50, mlada živina 2:25 do 3:50, teleta 3—4 Din. Prodanih je bilo 290 komadov. — Mesne cene: volovsko meso I. vrste 1 kg 10—12 Din, II. vrste 6—8, meso od bikov, krav, telic 4—6, teletje meso I. vrste 10—12, II. vrste 6—8, svinjsko meso sveže 10—16 Din.

Ljubljanska borza

Tečaj 18. julija 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2269'87	2281'32
Berlin 100 M	1335'69	1346'49
Bruselj 100 belg	781'85	785'79
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curij 100 fr.	1097'85	1102'85
London 1 funt	199'74	201'84
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5619'75	5648'01
Pariz 100 fr.	220'94	222'08
Praga 100 kron	166'56	167'42
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	287'68	290'08

ZAKON O TAKSAH

V zbirki »Zakoni in uredbec, ki jo izdaja tiskarna »Merkur« v Ljubljani, izide okrog 26. t. m. kot XXV. snopič zbirke zakon o taksah. Ta zakon je bil v zadnjih letih tolikokrat izpremenjen, dopoljen in popravljen, da so ga delali vsi ti po raznih »Uradnih«, odnosno »Službenih listih« raztreseni drobci docela nepreglednega in neuporabnega.

Z novo, popolno izdajo zakona v posebni knjižici bo ta nedostatek odpravljen in bo založba s to izdajo brez dvoma zelo ustregla številnim interesentom, ki jim je pregledna izdaja zakona že nujno potrebna. Prireditve knjižice sta prevzela taksa strokovnjaka dravske finančne direkcije gg. finančni svetnik dr. Pavlič Bogumil in finančni tajnik Mahkovec Franc, ki pripravljata tudi enako strokovno predelano izdajo taksnega in pristojbinskega pravilnika.

S stvarnim kazalom opremljeni »taksni zakon« bo stal v prednaročbi mehko vezan Din 40—, v platno vezan pa Din 50—, pozneje pa Din 45—, odnosno Din 55—, s poštnino po Din 3— več. Naročbe sprejema tiskarna »Merkur«, Ljubljana, Gregorčičeva 23.

VELETRGOVINA
kolonijalne in
špecijske
robe

Jvan Jelacjin

Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

KUVERTA
LJUBLJANA

TVORNICA KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

Špedicija Turk
Ljubljana, Masarykova cesta št. 9
prevzema (nasproti carinarnici) prevzema

Ocarinjenje **Prevažanje**

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.
Telefon interurban št. 2157.

vsakovrstnega blaga, bodi kuriva, strojev, solitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego, kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili po dve, tri in sedem ton nosilnosti.
Telefon interurban št. 2157.

Iv. Brunčič
stavbni in pohištveni pleskar in ličar

Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela ter se toplo priporoča cenjenim naročnikom.

Ljubljana, Kolodvorska 23

Cene zmerne, delo solidno, postrežba točna

TELEFON 34-76

Trstje za strope

naročajte le pri domači tvornici, katera edina izdeluje to blago iz najboljšega materiala in prodaja najceneje

Jos. R. PUH, Ljubljana, Gradaška ul. št. 22, Telefon št. 25-13

Inserirajte v Trgovskem listu!